

ОРГАНІЗАЦІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Проблема організації фізкультурно-оздоровчої роботи у ЗВО останнім часом привертає увагу вчених, фахівців з фізичної культури і спорту. Це пов'язано з тим, що на сьогодні стан фізичного виховання і спорту в Україні не забезпечує оптимальної рухової активності студентів впродовж усього періоду навчання і тому спостерігається тенденція її зниження [3]. Дана тенденція негативно позначається на фізичному розвитку, фізичній підготовленості, функціональному стані студентської молоді, а також на збереженні і зміцненні їх здоров'я [2].

Причинами зниження рухової активності студентів є: недостатня кількість годин, відведених на заняття; слабка матеріально-технічна база багатьох ЗВО; застарілі форми організації фізичного виховання; низька ефективність залучення молоді до занять спортом; відсутність у багатьох студентів бажання займатися фізичною культурою і спортом та інші.

Тому одним із напрямів, спрямованих на підвищення рівня рухової активності, здоров'я і фізичної підготовленості студентів є розробка і пошук нових моделей і форм організації фізичного виховання у ЗВО.

Методи: аналіз даних наукових джерел щодо моделей і форм організації фізичного виховання у закладах вищої освіти України.

Результати. Рівень здоров'я, фізичної підготовленості студентів багато в чому залежить від обраної моделі організації занять з фізичного виховання у ЗВО, яка б відповідала постійно зростаючим вимогам життя і належному рівню викладання фізичної культури студентської молоді. У 2015 році МОН України (лист від 25.09.2015 № 1/9-454) запропонував наступні базові моделі або різні форми їх поєднання: секційну, професійно орієнтовану, традиційну і індивідуальну.

Ставлення вчених, фахівців в галузі фізичного виховання, студентів до зазначених форм різне. Так, дослідження [4] показало: найбільш затребуваною серед студентів є професійно орієнтована форма занять, далі йдуть традиційна, секційна і індивідуальна. За даними [6], пріоритетною формою залучення студентів до занять з фізичного виховання є обов'язкові заняття, які включені до навчального плану, проводяться за затвердженим розкладом відповідно до програми фізичного виховання та передбачають форми контролю у вигляді заліку(традиційна форма). На другому місці знаходяться заняття, передбачені як вибірковий компонент навчального плану (факультативна форма), на третьому – секційна и на четвертому – індивідуальна. На думку [5], моделі організації фізичного виховання у ЗВО можуть бути різні, але на сучасному етапі найбільш прийнятною є поєднання традиційної та секційної форм. Також вчені впевнені, що у студентів потрібно формувати переконання щодо

регулярного використання різноманітних форм фізичного виховання та масового спорту впродовж усього періоду навчання.

Крім форм фізичного виховання студентів, запропонованих МОН України, вчені пропонують такі можливі форми залучення студентської молоді до рухової активності: 1) заняття з дисципліни «Фізичне виховання» як складової обов'язкової компоненти освітньо-професійної програми; 2) заняття з дисципліни «Фізичне виховання» як складової вибіркового компоненту освітньо-професійної програми; 3) участь у масових спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходах (челенджи, флеш-моби, квести, анімаційні заходи, тематичні дні з різних активностей, змагання, конкурси тощо); 4) заняття з привабливих видів спорту та рухової активності у спортивних секціях у ЗВО; 5) самостійні заняття з методичним супроводом науково-педагогічних працівників кафедри фізичного виховання; 6) заняття у спортивних клубах, фітнес-центрах та інших суб'єктах активного відпочинку поза межами ЗВО [3].

Слід зазначити, що в останні роки дослідники активно займаються розробкою різних моделей організації фізичного виховання студентів. За даними Н. Башавець, В. Базильчук пропонує організаційну секційну модель, яка передбачає делегування додаткових повноважень спеціалізованим підрозділам ЗВО щодо активізації спортивно-оздоровчої діяльності студентів у режимі навчання, у позаурочний час, у вихідні дні та під час канікул. І. Верблюдов пропонує індивідуальну модель організації занять через активізацію просвітницької роботи за допомогою впровадження методичної підготовленості студентів у вигляді самостійних завдань теоретичного та практичного характеру для поліпшення фізичного здоров'я і фізичної підготовленості. Н. Турчина пропонує різні обсяги фізичного навантаження і види занять для студентів протягом дня, тижня [1].

На думку Н. Башавець, найбільш прийнятним має бути запровадження професійно-орієнтованої моделі організації фізичного виховання у ЗВО (на 1-3 курсах) у вигляді обов'язкової відповідної спрямованості навчальних занять з фізичного виховання у навчальний час – 1 раз на тиждень (як обов'язкової дисципліни з нарахуванням за неї кредитив, виставленням заліків та включенням до розкладу занять), факультативних занять фізкультурно-оздоровчої спрямованості для студентів, які мають відхилення у стані здоров'я – 2 рази на тиждень, та для здорових студентів заняття у спортивній секції – 2 рази на тиждень. На 4-5 курсі бажано впровадити індивідуальну та секційну модель організації фізичного виховання студентів [1].

Отже, існуюча система фізичної культури в ЗВО України не забезпечує оптимальної рухової активності студентів, що негативно позначається на збереженні і зміцненні їх здоров'я, фізичному розвитку і фізичної підготовленості. Оптимізація фізичного виховання у ЗВО потребує пошуку і розробці нових моделей і форм організації фізичного виховання. Це додасть процесу фізичного виховання оптимальності, стрункості і ефективності.

Література

1. Башавець Н. А. Сучасні особливості педагогічного процесу фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів і рекомендації щодо його вдосконалення. *Наука і освіта*. 2016;4:105–111.
2. Бондаренко І. Г., Шуст О. М., Бондаренко О. В. Сучасні тенденції оптимізації фізичного виховання у ВНЗ. *Вісник Чернігівського національного університету*. Серія: Педагогічні науки. Чернігів, 2017;143:135–138.
3. Малахова Ж., Олійник О. Перспективи розвитку фізичного виховання у закладах вищої освіти України. Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії. Матеріали XIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (28 лютого 2019 р.). Переяслав-Хмельницький, 2019; 99–101.
4. Огністий А. В., Огніста К. М. Моделі підготовки майбутніх фахівців початкової освіти до фізичного виховання учнів. *Науковий часопис НПУ імені М.Д. Драгоманова: Серія 15 (фізична культура і спорт)*. К., 2018;3К(97):376–379.
5. Попрощаєв О., Мунтян В., Островський М. Визначення місця та ролі навчальної дисципліни «Фізичне виховання» в національній системі освіти. *Спортивна наука України*. 2016;3(73):3–8.
6. Щербиніна М. Б., Глоба Т. А. Підходи щодо організації фізичного виховання у закладах вищої освіти. *Вісник Луганського Національного університету імені Тараса Шевченка: Серія педагогічні науки*. Старобільськ, 2020;1(332):202–212.

Рибалко Л. М., д.пед.н., професор,
декан факультету фізичної культури та спорту
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

Упровадження інформаційних технологій у освітній процес – невід’ємна умова розвитку сучасної фізкультурної освіти в Україні [2, 4]. У цьому контексті інформатизація освіти передбачає використання електронних підручників, комп’ютерна програма “Different” призначена для того, щоб за простими клініко-фізіологічними показниками, які мають достатньо виражені кореляційні зв’язки з рівнем аеробного енергопотенціалу індивіда, розподіляти школярів на різні типологічні групи з метою застосування диференційованого підходу до використання індивідуальних навантажень у фізичному вихованні учнів [3, 4].

Слід зазначити, що застосування інформаційних технологій в освітньому процесі підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту сприяє: